

GAUTENG PROVINCE

SEKOTO
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

2013

MEMORANDUM

WEEK:	1
SESSIE:	3
DATUM:	27 Augustus 2013 AM
VAK:	REKENINGKUNDE (10710)

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
VOORBEREIDENDE EKSAMEN

REKENINGKUNDE

MEMORANDUM

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbel penalisering toegepas nie.
2. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
3. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie).
4. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
5. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
6. Hierdie memo is nie vir publieke verspreiding nie omdat sekere items as foutief mag voorkom. Die aanpassings is gemaak as gevolg van nuanses in sekere vrae.
7. Waar strafpunte toegeken word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte toegeken word vir bewerkings moet merker die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. Waar metodepunte toegeken word, maar seker dat kandidate nie volpunte toegeken word vir enige items wat gedeeltelik foutief is nie.
10. Kodes: f = vreemde items; p = plasing/aanbieding.

VRAAG 1

1.1.1	Bankversoeningstaat op 30 Junie 2013		
	Dt saldo van Bankstaat	✓31 410	
	Dt uitstaande tjeks:		
	• Nommer 3122 gedateer 17 Junie 2013	✓5 250	
	• Nommer 3139 gedateer 25 Augustus 2013	✓3 786	
	• Nommer 3153 gedateer 17 Junie 2013	✓2 050	
	Kt fout van bank – Alpha Versekeeraars		✓1 080
	Dt foutiewe deposito	✓10 000	
	Kredietsaldo van Bankrekening		☑51 416
		52 496	52 496
			7

1.1.2	Bereken die bedrag van die Bankrekening soos wat dit in die finansiële state sal verskyn op 30 Junie 2013. Dui aan of die saldo gunstig of ongunstig is.		
•	Bank		
	Sien 1.1 kontroleer bewerking		
	(R 51 416 ☑) + R3 786 ✓ = (R47 630 ☑)		
	OF		
	R51 416 ☑ – R3 786 ✓ = R47 630 ongunstig ☑		
			3

1.1.3	Daar word, bo enige twyfel, vasgestel dat die uitstaande deposito van R16 700, in die rekening van die kontantkontroleur, 'n werknemer van die onderneming, gedeponeer is. 'n Onderzoek het aan die lig gebring dat sy haar persoonlike oortrokke bankrekening afbetaal het en dat haar rekening nou gesluit is.	
•	Toon die korrekte dubbelinskrywing wat in hierdie geval, gedoen moet word.	
	Dt Debiteure ✓✓/Lening aan werknemer/Afwagrekening/Verlies weens diefstal	
	Kt Bank ✓✓	
		4
•	Verduidelik kortliks TWEE moontlike wyses waarop die geld weer van die werknemer verhaal kan word.	
	Enige TWEE aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓	
	Laat haar toe om 'n erkenning van skuld te teken en trek 'n bedrag waarop ooreengekom is elke maand van haar salaris af totdat die volle bedrag weer ingevorder is.	
	Verhaal die geld deur haar te vra om haar pensioen te laat uitbetaal.	
	Laat haar toe om die geld terug te betaal aangesien sy 'n oortrokke bankfasiliteit het.	
		4
•	Noem DRIE kontrolemaatreëls wat ingestel kan word om 'n herhaling van hierdie gebeurtenis te voorkom.	
	Enige DRIE aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓ ✓✓	
	Daaglikse versoening van kontant ontvang met die kasregisterstrokie, kwitansies uitgereik en die kleinkas.	
	Kontroleer daagliks die ontvangs en deponering van kontant.	
	Wys 'n senior werknemer aan om die daaglikse deposito's na te gaan en dit te bevestig.	
	Reël dat die bank daagliks SMS'e stuur om deposito's wat gemaak word, te bevestig.	6

1.2.1	Korting van R720 is gedurende Mei 2013 van die krediteure ontvang. Bereken hoeveel geld gedurende Mei 2013 aan krediteure betaal is.	
	37 575 – 720 = R36 855✓✓	
		2

1.2.2	'n Krediteur met 'n debietsaldo is oorgeplaas na die debiteure-grootboek. By watter bedrag sal hierdie geld ingesluit wees?	
	R1 860✓✓	
		2

1.2.3	Bereken die korrekte bedrag wat aan Vitton Handelaars verskuldig is.	
	12 130✓ - 250✓ + 650✓ - 8 000✓ - 400✓ = R4 130☒ – enige EEN aspek korrek.	
		6

1.2.4	Verduidelik kortliks DRIE maatreëls wat jy sal instel om die interne kontrole oor voorraad te verbeter.	
	DRIE geldige kontrolemaatreëls ✓✓ ✓✓ ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Alle voorraad ontvang moet op 'n aparte plek gestoor word. • Kontroleer voorraad wat afgelewer word teen die afleveringsnota en die faktuur. • Wissel die klerke wat voorraad ontvang, af. • Doen onverwagse steekproewe van voorraad tydens aflewering. • Verdeling van pligte, persoon wat bestellings doen en persoon wat afleverings ontvang. 	
		6

1.1	1.2	Totaal
24	16	40

VRAAG 2

Vervaardiging

2.1 Productiekostestaat en Periodieke Voorraadstelsel

2.1.1 Direkte grondstofkoste	
Aanvangsvoorraad	✓720 000
Aankope(970 000✓+ 978 000✓-50 000✓)	☒ 1 898 000
Vraggeld op aankope	✓29 500
	2 647 500
Slotvoorraad	✓ (1 647 500)
	☒ 1 000 000
☒ bewerking as een deel korrek is	
	8

2.1.1 Fabrieksboekoste	
Indirekte materiaal van fabriek (152 000✓+78 000✓- 24 000✓- 64 000✓)	☒ 142 000
☒ bewerking as een deel korrek is	
Fabrieksvoorman	✓151 500
Onderhoud van fabriek(23 000+14 500)	✓✓37 500
Water en elektrisiteit	✓✓56 000
Indirekte arbeid	✓204 840
Fabriekshuur(169 000-13 000 x 57%)	✓✓88 920
Waardevermindering	✓89 000
☒ indien een deel korrek is	☒ 769 760
	15

2.1.2	Produksiekostestaat vir die jaar geëindig 31 Julie 2013	
Primêre/Direkte koste		☒ 1 763 560
Direkte grondstofkoste ✓		☒ 1 000 000 Sien DMK
Direkte arbeidskoste ✓		✓ 763 560
Fabrieksbokoste ✓		☒ 769 760 Sien FBK
Totale produksiekoste		☒ 2 533 320
Goedere-in-bewerking aan begin van jaar		✓ 89 400
		2 622 720
Goedere-in-bewerking aan einde van jaar (kontroleer bewerking)		✓ ☒ (803 200)
Koste van produksie van klaargoedere		✓ 1 819 520
		12

35

2.2.1	• Bereken die Veranderlike koste per eenheid vir 2013	[4]
Primêre koste + verkoops- en verspreidingskoste = R170✓ + R30✓✓ (337 800 ÷ 11 260) =R200 ✓		
	• Bereken die Gelykbreekpunt vir 2013	[5]
Vaste koste/bydrae per eenheid (1 420 000) $\frac{1\ 080\ 000\checkmark + 340\ 000\checkmark}{400\checkmark - 200\checkmark}$ (200) = 7 100 ✓ bewerking as een deel korrek is.		
		9

2.2.2	Seat Vervaardigers produseer slegs een tipe stoel en verskaf dit aan slegs een kliënt teen 'n vaste prys. Hierdie situasie kan lei tot verkoopsprobleme in die toekoms. Verskaf gepaste advies aan die eienaar om sy strategie ten opsigte van produksie, bemaking en prysvasstelling in die toekoms, te verbeter.	
Probleem	Advies	
Produksie Enige aanvaarbare antwoord ✓✓	Probeer om verskillende tipes stoele, of ander items, ook te vervaardig. Dit mag verkope aan bestaande kliënte verhoog en mag ook ander kliënte lok.	
Bemaking Enige geldige antwoord ✓✓	Loots 'n bemakings-/advertensieveldtog om produkte bekend te stel ten einde meer kliënte te lok.	
Pryvasstelling Enige geldige antwoord ✓✓	Dit is belangrik om verkooppriese ten minste een maal per jaar te hersien as gevolg van styging in aankooppryse en inflasie. Indien dit nie gedoen word nie; sal winste afneem en kan dit lei tot toekomstige verliese.	
		6

15

2.1	2.2	Totaal
35	15	50

VRAAG 3

3.1	Pas-items
3.1.1	E ✓
3.1.2	B ✓
3.1.3	F ✓
3.1.4	A ✓
3.1.5	D ✓

05

3.2	<ul style="list-style-type: none"> • Gee 'n mening oor die prestasie van elke sektor. • Verskaf DRIE redes vir die swak vertonings in die sektor wat jy as onderpresterend geïdentifiseer het. • Verwys na King-kode 3 (korporatiewe bestuur) en beveel verbeterings vir die spesifieke sektor aan. 	(2) (3) (5)
	<p>Mening oor optrede van sektore</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privaat sektor word goed bestuur✓ terwyl daar tekortkominge in die bestuur van die openbare sektor is <p>Redes vir onderprestering ✓✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Openbare sektor onderpresteer as gevolg van onbevoegde werknemers. • Aanstellings word deur nepotisme beïnvloed. • Werknemers word nie behoorlik opgelei nie. • Voortdurende ondersteuning van die regering lei tot ongeërgdheid. <p>Aanbevelings ter verbetering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verskerp <u>dissipline</u>✓ onder amptenare. • Wees <u>regverdig</u>✓ wanneer aanstellings gemaak word – bevoegdheid moet in ag geneem word. • Amptenare moet <u>verantwoordelike</u>✓ bestuurspraktyke toepas • <u>Aanspreeklikheid</u>✓ teenoor alle belanghebbendes. • Die onderneming moet homself kom finansier/<u>onderhou</u>✓ 	
		10

3.3.1 Inkomstestaat vir die jaar geëindig 30 Junie 2013

Verkope (3 430 000✓ - 9 520✓)	✓3 420 480
Koste van verkope (1 750 000✓ - 2 700✓)	✓(1 747 300)
Bruto wins kontroleer bewerking	☒ 1 673 180
Ander bedryfsinkomste	☒ 188 204
Diensgeldinkomste	✓98 985
Huurinkomste (74 000 ✓ + 5 920✓✓✓) [80/1000 x 74000] ☒ bewerking as een deel korrek is	☒ 79 920
Wins met bateverkope	✓✓4 999
Handelsvoorraadsurplus	✓✓4 300
Bruto bedryfsinkomste	1 861 384
Bedryfsuitgawes kontroleer bewerking	<input "="" checked="" type="checkbox"/> 207 050
Korting toegestaan	✓1 506
Versekering (15 000✓ - 900✓)	☒ 14 100
Diverse uitgawes	✓79 109
Direkteursvergoeding	✓258 000
Ouditfooie	✓✓57 231
Verpakkingsmateriaal (35 000 - 8 500)	✓✓26 500
Voorsiening vir oninbare skuld aangesuiwer	✓✓390
Waardevermindering (11 000 + 69 699)	✓✓80 699
Oninbare skuld	✓✓1 890
Bedryfswins	☒ 1 134 909
Rente inkomste	✓7 900
Wins voor rente-uitgawe/finansieringskoste	1 142 809
Rente-uitgawe (150 000✓ - 78 000✓ - 90 000✓)	<input "="" checked="" type="checkbox"/> 813 487

3.2.2 Behoue inkomste	
Behoue inkomste aan begin van jaar	✓170 000
Netto wins na belasting Sien 3.2.1	☒ 813 487
Gewone aandeledividende	(396 000)
Betaal	✓55 000
Aanbeveel	✓341 000
Behoue inkomste aan einde van jaar bewerking as een deel korrek is	☒ 587 487
	5

3.1	3.2	3.3.1	3.3.2	Totaal
5	10	50	5	70

VRAAG 4

Voorraadwaardasie

4.1	Wat is die belangrikste verskil tussen die deurlopende voorraadstelsel en die periodieke voorraadstelsel?
	<u>Deurlopend</u> Koste van verkope word in die grootboekrekening aangeteken na elke verkoopstransaksie ✓
	<u>Periodiek</u> Koste van verkope word bepaal deur 'n fisiese voorraadopname te doen. ✓
	2

4.2	Bereken die ontbrekende getalle vir die letter A–E.
A	$50 \times R3\,136 = R156\,800$ ✓✓
B	$(280 \times R3\,400) + R13\,000 = R965\,000$ ✓✓
C	(Sien B) $(R1\,125\,000 + R883\,200)$ ✓ + $R965\,000$ ✓ = $R2\,973\,200$ ✓ bewerking indien een deel korrek.
D	(sien A) (sien C) $(R156\,800$ ✓ + $R2\,973\,200$ ✓ - $R34\,000$ ✓ / $(870 - 10)$ ✓) = $R3\,096\,000/860$ = $R3\,600$ ✓ bewerking indien een deel korrek
E	(sien D) $[320$ ✓ x $R3\,600]$ ✓ = $R1\,152\,000$ ✓ bewerking indien een deel korrek
	15

4.3	Bereken die koste van verkope vir die jaar geëindig 28 Februarie 2013.
(sien A)	R2 926 200✓✓ (sien 4.1 E)
R156 800 ☒	+ (R2 960 200 – R34 000+ R13 000 ✓ - R1 152 000✓
= R1 944 000 ✓	bewerking indien een deel korrek
	6

4.4	Bereken die waarde van die slotvoorraad op 28 Februarie 2013 gebaseer op die EIEU-metode.
Slotvoorraad = 320	
Waarde :	(270 x 3 400) 918 000 ✓
	(50 x 3 680) 13 000 ✓
	<u>184 000</u> ✓
	<u>1 115 000</u> ☒ bewerking indien een deel korrek
	4

4.5	Kenny May is bekommerd oor die beheer oor voorraad in die besigheid. Het hy rede om so voel? Verduidelik deur syfers aan te haal.
Ja, daar is 'n probleem.✓	
Het 860 kameras gekoop, 520 is verkoop, daar behoort 340✓kameras in voorraad te wees. Slotvoorraad is egter net 320. ✓	
Daar is dus 20 kameras gesteel/vermis. ✓	
OF	
Jongste vervangingswaarde van gesteelde kameras:	
Ja.✓	
20✓ x 3 680✓ = R73 600 ☒	
	4

4.6	Noem TWEE maatreëls wat Kenny May kan instel om kontrole van en beheer oor sy voorraad te verbeter.
<ul style="list-style-type: none"> • Installeer sekuriteitskamas om winkeldiefstal te voorkom. • Installeer elektroniese alarmstelsel by al die ingange. • Vergelyk afgelewerde voorraad met afleweringnota. • Vergelyk afleweringnota met faktuur en bestelvorm. <p>Enige TWEE aanvaarbare antwoorde. ✓✓ ✓✓</p>	
4	

35

VRAAG 5

5.1 Kontantvloeistaat

5.1.1	Versoening tussen wins voor belasting en kontant deur bedryfsaktiwiteite voortgebring	
	Netto wins voor belasting (392 000 + 168 000) OF (392 000 x 100/70)	✓✓560 000
	Waardevermindering ✓	✓84 000
	Rente op lening ✓	✓12 700
	Bedryfswins voor verandering in bedryfskapitaal	656 700
	Netto verandering in bedryfskapitaal	☒ (54 360)
	Toename in voorraad (110 000 – 85 000) ✓ ✓	☒ (25 000)
	Toename in debiteure (77 600 – 35 000) ✓ ✓	☒ (42 600)
	Toename in krediteure (83 440 – 70 200) ✓ ✓	☒ 13 240
	Kontant gegeneer uit bedryfsaktiwiteite	☒ 602 600
		17

5.1.2	Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite	✓ (274 000)
	Vaste bates aangekoop ✓ ✓ ✓ ✓ (2 530 000 - 84 000 – 26 000) – 2 720 000 =	✓ ☒ (300 000)
	OF	
	✓ ✓ ✓ ✓ 2 720 000 – 2 530 000 + 84 000 + 26 000	
	Opbrengs uit die verkoop van vaste bate	✓ 26 000
		8

5.1.3	• Bereken Inkomstebelasting betaal vir jaar geëindig 28 Februarie 2013.		
$\begin{array}{cccc} \checkmark\checkmark & \checkmark & \checkmark & \checkmark \\ 168\ 000 - 3\ 700 - 12\ 300 = 152\ 000 & \text{bewerking indien een deel korrek} & & \\ (392\ 000 \times 30/70) & & & \end{array}$			
SAID - Inkomstebelasting			5
$\begin{array}{l} \checkmark 3\ 700 \\ \checkmark\checkmark 152\ 000 \\ \checkmark 12\ 300 \end{array}$	$\checkmark\checkmark 168\ 000$		
• Bereken dividende betaal vir jaar geëindig 28 Februarie 2013.			
$\begin{array}{cccc} \checkmark & \checkmark & \checkmark & \checkmark \\ 74\ 000 + (49\ 000 + 80\ 000) - 80\ 000 = 123\ 000 & & & \\ (129\ 000) & & & \end{array}$			
Gewone aandeledividende		Aandeehouers vir Dividende	
$\checkmark 49\ 000$		$\begin{array}{l} \checkmark\checkmark 123\ 000 \\ \checkmark 80\ 000 \end{array}$	$\begin{array}{l} \checkmark 74\ 000 \\ \checkmark 129\ 000 \end{array}$
			5

5.2 Ontleding en Vertolking

5.2.1	Neville Henderson, 'n aandeelhouer van Shisheko Bpk het 8 000 aandele in Shisheko Bpk. 5 500 is op 1 Maart 2010 gekoop en die res is op 1 Oktober 2012 gekoop. Hoeveel dividende is aan hom uitbetaal gedurende die tydperk 1 Maart 2012 tot 28 Februarie 2013?		
<p>Tussentydse dividend per aandeel:</p> $\frac{49\ 000\checkmark}{140\ 000\checkmark} \times 100 = 35c \text{ per aandeel } \checkmark$ <p>Totale dividend betaal</p> $\begin{array}{l} (5\ 500\checkmark \times 0,35) + (2\ 500\checkmark \times 0,40) = R2\ 925\checkmark \\ R1\ 925 \quad + \quad R1\ 000 \end{array}$			
			7

5.2.2	Bereken die gemiddelde opbrengs op totale kapitaal aangewend op 28 Februarie 2013. (Verwys na inligtingspunte 3 en 4.)	
$\frac{560\,000 \checkmark + 12\,700 \checkmark}{\checkmark \frac{1}{2} (1\,306\,000 \checkmark + 164\,000 \checkmark + 1\,040\,000 \checkmark + 180\,000 \checkmark)} \times 100$ $= \frac{572\,700}{1\,345\,000} \times 100$ $= 42,6\% \checkmark$		
		8

5.2.3	Shisheko Bpk het aansoek gedoen vir 'n addisionele lening van R1 500 000 teen 'n rentekoers van 12 % p.j. om die uitbreiding van die bestaande geboue te finansier. Is dit wenslik om die uitbreidings met 'n addisionele lening te finansier? Staaf jou antwoord deur TWEE finansiële aanwysers aan te haal.	
Ja ☒		
* Min geleende kapitaal in vergelyking met aandeelhoudersbelang – laaggerat (skuld/eienaarsbelang is 0,13 : 1) ☒		
* Leen geld teen 12 % rente, opbrengs op totale kapitaal aangewend is 42,6 % ☒		
		5

5.2.4	Bereken die netto batewaarde per aandeel vir 2013. Lewer kommentaar op jou antwoord deur EEN finansiële aanwyser aan te haal.	
$\frac{1\,306\,000 \checkmark}{200\,000 \checkmark} \times 100$ $= 653 \text{ c per aandeel} \checkmark \quad (\text{R}6,53)$		
Die waarde van 'n aandeel is R6,53 maar dit verkoop teen R8,00 per aandeel op die JEB. ☒		
		5

5.2.5	Die bank het die finansiële bestuurder van Shisheko Bpk ingelig dat hulle slegs R500 000 as lening kan toestaan vir die uitbreiding van die bestaande geboue. Die bestuur van die maatskappy het besluit om addisionele aandele uit te reik om te help met die finansiering van die beplande uitbreidings.
<ul style="list-style-type: none"> Hoeveel aandele mag hulle uitreik? <p>Gemagtigde aandele = 340 000 Uitgereikte aandele = 200 000 Hulle kan net 340 000 – 200 000 = 140 000 aandele verkoop ✓</p> <ul style="list-style-type: none"> Teen watter prys moet hulle die nuwe aandele uitreik ten einde die R1 000 000 te bekom? Toon berekening en motiveer jou antwoord. <p>R1 000 000 word benodig. $R1\ 000\ 000 / 140\ 000 = R7,14$ ✓✓</p> <p>Dit is 'n aanvaarbare prys, want die netto batewaarde per aandeel is R6,53 ✓ en die markwaarde van 'n aandeel is R8 ✓.</p>	
5	

5.2.6	Die onderneming het 'n winsopslag van 50% op kosprys. Gee TWEE redes vir die verskil in winsopslag in 2013. (Verwys na inligtingspunt 3.)
<ul style="list-style-type: none"> TWEE aanvaarbare antwoorde ✓✓ ✓✓ Teveel handelskorting is gegee/teveel produkte is teen 'n laer prys verkoop. Die interne kontrole oor voorraad is nie goed nie – dit kan tot diefstal lei. Verliese het voorgekom as gevolg van veroudering van voorraad, breekskade, ens. Foute was gemaak met die berekening van die verkoopprijs. Enige ander korrekte antwoord. 	
4	

5.2.7	<p>Verduidelik wat die uitwerking van die debiteure-invorderingstermyn en die krediteure-betalingstermyn op die likiditeit van die onderneming sal wees. Haal syfers aan om jou antwoord te staaf.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Debiteure-invorderingstermyn het toegeneem✓ van 35 dae →45 dae✓ • Krediteure-betalingstermyn het afgeneem✓ van 50 dae →40 dae✓ <p>Die onderneming finansier debiteure ✓ en dit kan lei tot 'n kontantvloeioprobleem.✓ (moet krediteure betaal voor debiteure se geld ingevorder is)</p>	
6	

75

VRAAG 6

6.1

6.1.1	Noem TWEE items wat in die Geprojekteerde Inkomstestaat sal verskyn, maar wat nie in 'n Kontantbegroting sal verskyn nie.	
	Enige TWEE aanvaarbare antwoorde	
	<ul style="list-style-type: none"> • Waardevermindering • Korting toegestaan • Korting ontvang • Oninbare skuld • Enige ander aanvaarbare antwoord (een punt elk) 	2

6.1.2	Voltooi die Debiteure-invorderingskedule en die Kontantbegroting deur die bedrae te bereken van die letters A–F.	
A	$24\,000 \times 15\% = 3\,600 \checkmark\checkmark$	2
B	$28\,000 \times 30\% = 8\,400 \checkmark\checkmark$	2
C	$(25\,000 \times 50\%) \checkmark \times 95\% \checkmark = 11\,875 \checkmark$ of - 5%	3
D	$207\,750 - 232\,455 = (24\,705) \checkmark\checkmark$	2
E	103 838 ✓	1
F	$(24\,705) + 103\,838 = 79\,133 \checkmark\checkmark$	2
		12

6.1.3	Gee TWEE redes waarom werknemers ongelukkig is oor hulle salarisverhoging. Haal syfers aan om jou antwoord te staaf.	
<ul style="list-style-type: none"> • Die onttrekkings van die eienaar het toegeneem van R12 000 tot R18 000 per maand – dit is 50 %. • Die styging in salarisse sal vergelyk word met die inflasiekoers – 3 % in vergelyking met 5 of 6 %. 		
		4

6.1.4	Die bestuurder versoek dat 'n addisionele sekretaresse aangestel word. Verduidelik aan hom waarom dit nie 'n goeie idee is nie deur syfers uit die kontantbegroting aan te haal.	
<ul style="list-style-type: none"> • Die betalings in Januarie en Maart was meer as die ontvangste. (betalings in Maart was R232 455 en die ontvangste was slegs R 207 750)✓ • Gedurende Februarie het die eienaar ekstra kapitaal bygedra en gedurende Maart is 'n addisionele lening van R70 000 aangegaan.✓ (slegs een rede) 		
		2

20

6.2

6.2.1	Bereken die BTW betaalbaar aan SAID vir Junie 2013.
	$110\,040 \checkmark + 3\,360 \checkmark - 58\,800 \checkmark - 22\,400 \checkmark$ $= 32\,200 \checkmark \checkmark$
	OF
	$110\,040 \checkmark - (55\,440 \checkmark \checkmark - 3\,360) - 22\,400 \checkmark$ $= 32\,200 \checkmark \checkmark$
	☒ indien een deel korrek is
	6

6.2.2	SAID stel ondersoek in na Sandile, die eienaar, se vorige BTW-opgawe. SAID het hom in kennis gestel dat deposito's ten bedrae van R1 000 000, wat op die bankstaat verskyn, nie as verkope verklaar is nie. Gee TWEE voorbeelde van ontvangstes wat nie-belasbaar is nie.
	Die deposito's was vir:
	Enige TWEE aanvaarbare antwoorde $\checkmark \checkmark \checkmark \checkmark$
	<ul style="list-style-type: none"> - Ou voertuie en toerusting wat verkoop is. - Eiendom (geboue) wat verkoop is. - Huurinkomste was ontvang. - 'n Lening is ontvang. - 'n Vaste deposito het verval.
	4

6.1	6.2	Totaal
20	10	30

TOTAAL: 300

